

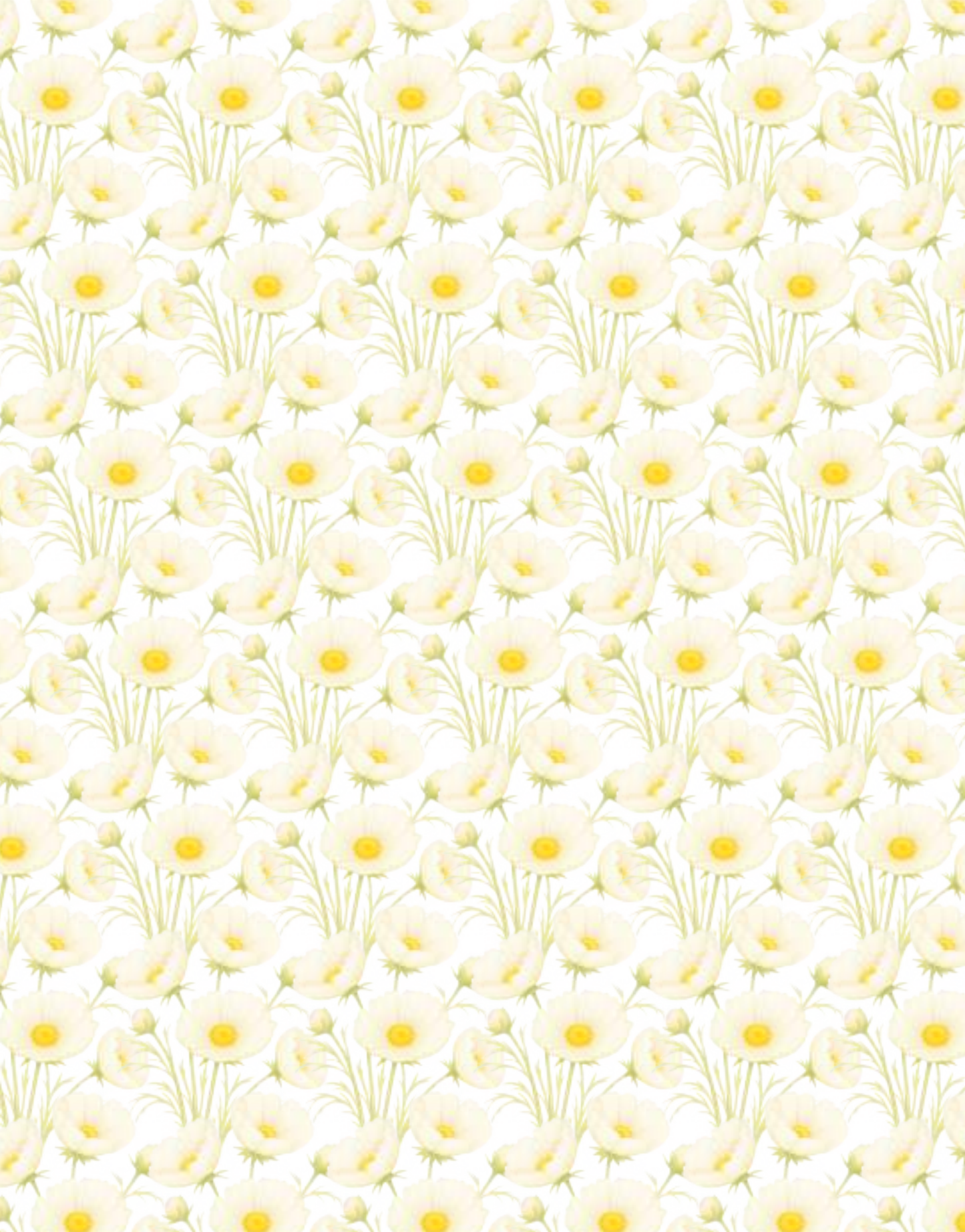
A man with short brown hair, wearing a light-colored striped shirt, stands in a lush garden. He is smiling and holding a large, vibrant bouquet of flowers, including pink chrysanthemums, yellow sunflowers, and purple flowers. The background is filled with green foliage and various flowers, creating a soft, natural setting.

ANGELO DORNY

Pluk plezier

Een jaar lang
bloemen zaaien,
planten & plukken

Sterck & De Vreese

ANGELO DORNY

Pluk plezier

Een jaar lang
bloemen zaaien,
planten & plukken

ANGELO DORNY

Pluk plezier

© 2025 Angelo Dorny | uitgeverij Sterck & De Vreese

Omslagontwerp en binnenwerk: Revista

Redactie: Ruth Desmit

Omslagbeeld: Eva Krebbers

Foto's binnenwerk: Angelo Dorny & Eva Krebbers

ISBN 978 94 6471 228 5

NUR 440 / 680

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Noordboek, Hellingbaas 1, 8401 JH Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Sterck & De Vreese is onderdeel van

20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.sterckendevreese.nl

www.angelo.be

Inhoud

Een pluktuin aanleggen	13	Voorzaaien	39
De geknipte plaats	15	Plukbloemen voorzaaien	41
• Zonlicht	15	Materiaal	42
• Luchtcirculatie	15	Voorzaaien: stap voor stap	46
• Bodemtype	15	• Soorten kiemers	49
• Welk bodemtype heb jij en wat betekent dat voor je pluktuin?	16	Zaailingen	51
Bloemen kiezen	19	• De plantenbaby's verzorgen	51
• Wat is een plukbloem?	19	Verspenen: stap voor stap	52
• Soorten plukbloemen	20	• De kop eraf: waarom toppen een goed idee is	55
• Welke plukbloemen kies je?	22	• Problemen met zaailingen	56
• Angelo's favoriete eenjarigen voor elke pluktuin	24	• Afharden	57
Plan je pluktuin	26	Planten in vollegrond: stap voor stap	58
• Teken je plot	26	Zaaien in vollegrond	61
• Op schaal tekenen	27	Kies het juiste moment	62
• Maak een beplantingsplan	28	Kies de juiste soort	62
• Gras weg	34	• Go go go	62
• Verhoogd bed	34	• Liever vooraf	62
Gereedschap	37	Zaaien in vollegrond: stap voor stap	64
• Zaden indelen	37	• Uitdunnen	66
		• Toppen	66
		Herfstzaaien	69
		Wat is herfstzaaien?	70
		Welke soorten kan je zaaien in de herfst?	71
		• Winterharde eenjarigen	71
		• Tweejarigen	71
		Herfstzaaien: stap voor stap	73
		Voorzaaien in de herfst	73
		Zaaien in vollegrond in de herfst	74

De pluktuin onderhouden	77	Boeketten maken	103
Voeding versus compost	78	Types bloemen voor boeketten	105
Mulchen	79	• De textuurbloemen	105
• Wanneer mulch je?	79	• De blikvangers	105
• Materialen voor organische mulch	80	• De ondersteuners	105
Water geven	81	• De vullers	105
• In vollegrond	81	• De zwevers	105
• In potten	81	Handige tools	107
Ondersteuning	82	• Knippen	107
• Stokken	82	• Binden	107
• Metalen steunen	82	• Schikken	107
• Netten	85	De juiste vaas kiezen	108
• Andere planten	85	• Welke vorm?	108
• Creatieve constructies	85	• Welke kleur?	111
Uitgebloeide bloemen	87	• Vazen out of the box	111
• Bloembollen	87	Manieren om bloemen te schikken	112
• Eenjarigen	87	• De korenschoofmethode	112
• Rozen	87	• Locatie van het boeket	112
• Zonnebloemen	87	Een lang en gelukkig vaasleven	114
Ziekten en belagers	89	• Schone vaas	114
Slakken	90	• Water	114
Bladluizen	90	• Boeket herknippen	114
Schimmels	93	• Licht en warmte	115
• Meeldauw	93	• Speciale gevallen	115
• Roest	93	Zaden winnen	117
• Anti-schimmelplan	94	F1 hybride of zaadvast?	119
• Onkruid	95	Kruisbestuiving	119
Bloemen plukken	97	Zaden winnen: stap voor stap	120
Pluktools	99	Zaden narijpen	121
• Bloemenschaar	99		
• Emmer of oogstmand?	99		
Plukken: stap voor stap	100		

Lente

Tuintaken	124
• maart	124
• april	125
• mei	125

Bloembollen	126
• Narcis – Narcissus	127
• Tulp – tulipa	131
• Verwilderingsbollen	137
• Een bloembollenlasagne maken	138

Knollen	142
• Anemoon – Anemone coronaria	142
• Ranonkel – Ranunculus	144

Eenjarigen	146
• Juffertje-in-het-groen – Nigella damascena	147
• Leeuwenbekje – Antirrhinum	149
• Wasbloem – Cerinthe major	152
• Zomerviolier – Matthiola incana	154

Tweejarigen	158
• Damastbloem – Hesperis matronalis	158
• Duizendschoon – Dianthus barbatus	160
• Judaspenning – Lunaria annua	162
• Vingerhoedskruid – Digitalis purpurea	164

Vaste planten	166
• Pioenroos – Paeonia lactiflora	167

Bloeiende heesters	172
• Sering – Syringa vulgaris	173
• Sierappel – malus	176
• Meidoorn – Crataegus monogyna	178

Lenteboeketten	181

Zomer

Tuintaken	190
• juni	190
• juli	191
• augustus	191

Knollen	192
• Dahlia – dahlia	193
• Gladiool – Gladiolus	203

122

Eenjarigen	206
• Bekermalva – Lavatera trimestris	207
• Bolderik – Agrostemma githago	210
• Cosmea – Cosmos bipinnatus	213
• Chinese aster – Callistephus chinensis	218
• Duifkruid – Scabiosa atropurpurea	223
• Goudsbloem – Calendula officinalis	226
• Korenbloem – Centaurea cyanus	229
• Lamsoor – Limonium sinuatum	230
• Reukerwt – Lathyrus odoratus	233
• Sierwortel – Daucus carota	240
• Strobloem – Helichrysum bracteatum	243
• Vlambloem – Phlox drummondii	244
• Zinnia – Zinnia elegans	247
• Zonnebloem – Helianthus annuus	253

Vaste planten	258
• Duizendblad – Achillea millefolium	259
• Kattenkruid – Nepeta faassenii	260
• Ridderspoor – Delphinium elatum	262
• Vlambloem – Phlox paniculata	266
• Zonnehoed – Echinacea	268

Bloeiende heesters	270
• Roos – Rosa	271

Grassen	276
• Trilgras – Briza	277
• Hazenstaart – Lagurus ovatus	278
• Vingergras – Panicum virgatum	279

Boeketvullers	280
• Amarant – Amaranthus	281
• Goudscherm – Bupleurum rotundifolium	282
• Groot akkerscherm – Ammi majus	283
• Kogelamarant – Gomphrena globosa	284
• Kruidkers – Lepidium sativum	285

Eetbare planten	286
• Basilicum – Ocimum basilicum	287
• Framboos – Rubus idaeus	288
• Munt – Mentha	289
• Tomaat – Solanum lycopersicum	290

Zomerboeketten	293

Herfst

Tuintaken	302
• September	302
• Oktober	303
• November	303
Eenjarigen	304
• Pompoen – Cucurbita	305
Vaste planten	310
• Chrysant – Chrysanthemum	311
• Hemelsleutel – Sedum of Hylotelephium	314
• Herfstaster – Aster ageratoides	318
• Zonnehoed – Rudbeckia	320
Klimmers	322
• Blaasjeswingerd – Cardiospermum halicacabum	323
• Bosrank – Clematis	325
• Klokwinde – Cobaea scandens	326
• Oost-Indische kers – Tropaeolum	327
Bessen	328
• Hertshooi – Hypericum	329
• Rozenbottel – Rosa	330
• Schoonvrucht – Callicarpa bodinieri	331
Herfstboeketten	333

Winter

Tuintaken	342
• December	342
• Januari	343
• Februari	343
Winterbloeiers	344
• Amaryllis – Hippeastrum	345
• Nieskruid – Helleborus orientalis	351
Wintergroen	358
• Cidergombom – Eucalyptus gunnii	359
• Hulst – Ilex aquifolium	360
• Kardinaalsmuts – Euonymus fortunei	361
• Klimop – Hedera helix	361
• Kornelje – Cornus	362
• Skimmia – Skimmia japonica	362
• Sneeuwbal – Viburnum tinus	363

300

Winterbloeende takken	364
• Chinees klokje – Forsythia	365
• Hazelaar – Corylus	366
• Sierkwee – Chaenomeles	367
• Toverhazelaar – Hamamelis	368
• Wilg – Salix	369
Winterboeketten	371

Dankwoord

379

www.angelo.be | [@Angelo_Dorny](https://www.instagram.com/Angelo_Dorny)

Voorwoord

De liefde voor bloemen heb ik ongetwijfeld van mijn grootmoeder geërfd. Ik herinner me nog dat ik bij elk wekelijks bezoekje (koffie op zondag, weet je wel) meteen richting de tuin liep. Niet veel later volgde zij, om me te tonen wat er in bloei stond. Ze had een fascinatie voor rozen, vaste planten en zelfs vetplanten. Haar bloembakken met zomerbloeiërs waren de mooiste van de hele straat. Ze is er helaas al jaren niet meer, maar dankzij de bloemen houd ik de herinnering aan haar levendig, en leeft ze verder in de talrijke planten in mijn tuin die ze zo graag zag.

Bloemen zijn universeel. Ze produceren geuren die ons terug katapulteren naar een bijzonder moment in het verleden. Ze worden gegeven om iemand te verrassen, of zelfs om een echtelijke ruzie bij te leggen. We geven ze bij de komst van een nieuw leven en grijpen ernaar terug wanneer een leven ten einde loopt en troost nodig is. Bloemen spelen een grote rol in ons leven, en dat gebeurt vaak zonder dat we erbij stilstaan.

Stel je voor dat je die bloemen ook zelf kunt kweken. Dat je ze elk jaar in de tuin hebt en er naar hartelust van kunt plukken. Een pluktuin starten is af en toe hard werken, maar bovenal genieten van de oogst. De eerste cosmea die komt piepen, een aftandse knol zoals die van een dahlia die prachtige bloemen produceert of lathyrus die je in het voorjaar verblijdt met heerlijke zoet geurende bloemen: de pluktuin is een feestje. Het is jezelf laten verwonderen, meesurfen op het ritme van de seizoenen en plukken wat er beschikbaar is. Duurzaam plukken, noem ik dat wel eens. Geen gif, alleen een handvol compost, veel liefde en het liefst wat geluk met het weer. Pluktuinieren is voor iedereen. Je hoeft niet eens een grote lap grond te hebben, het kan namelijk ook in potten of bakken.

In dit lijvig boek heb ik al mijn jarenlange kennis verzameld. Je leert van A tot Z alles over de pluktuin en hoe je met de seizoenen mee tuiniert. En misschien belangrijker nog: hoe je het hele jaar rond kunt plukken - ook al denk je dat er niet altijd iets te vinden is. Dit boek is een ode aan de wondere wereld van de bloemen, de natuur en misschien ook wel aan mijn grootmoeder. Ze had dit boek waanzinnig gevonden, dat weet ik zeker. Laat het vooral een motivatie zijn om zelf te experimenteren en jezelf de tijd te gunnen affiniteit te krijgen met planten. Ik sta aan de kant van de weg om je aan te moedigen en ik hoop van harte dat je net zoals ik tot over je oren verliefd wordt.

Angelo

Een pluktuin aanleggen

We gaan eraan beginnen: een pluktuin aanleggen. Dat is een beetje spannend, maar tegelijk zo leuk. Waar ga je een pluktuin maken? Welke bloemen ga je proberen? Welke kleuren ga je kiezen? Hoe zal het resultaat eruit zien? Om te beginnen is het goed om te weten wat een pluktuin wel en niet is. Zie het niet als hier en daar wat leuke bloemetjes in de sierborder. Een pluktuin leg je aan zoals een moestuin: met de bedoeling om te kunnen oogsten. Geen courgettes, maar boeketten. Pluktuiniers met jaren ervaring achter de kiezen kunnen dat bijna op gevoel doen, maar voor de startende pluktuinier geef ik in dit hoofdstuk een paar basistips als houvast.

De geknipte plaats

Om te beginnen heb je een locatie nodig voor je pluktuin.

Er zijn drie criteria om in overweging te nemen:

zonlicht, luchtcirculatie en bodemtype.

Zonlicht

De meeste bloemen houden van een stevige streep zon elke dag, dus kies een zonnige plek in de tuin. Door de band genomen kan je uitgaan van minstens zes uren zon per dag in je pluktuin. Halfschaduw is niet onmogelijk, maar haalt de opbrengst van je pluktuin wel wat naar beneden.

We spreken in dat geval over een viertal uren zon per dag. Alles wat daaronder zit, is eigenlijk te weinig. Bijna alle plukbloemen zijn zonnekloppers. Als er maar een uur of twee per dag zon is, krijg je slappe planten met lange stelen en weinig bloei. Er zijn ook bloeiers die minder zon vragen, maar dat zijn eerder de uitzonderingen dan de regel. Verder in het boek vind je een overzicht van plukbloemen per seizoen waarin ik uitgebreide informatie geef over de *wishlist* van elke soort.

Begin dus met een observatie van je tuin en zoek uit welk plekje het meest geschikt is voor een pluktuin. Breng in kaart waar de zon komt op welk moment van de dag en waar er eventueel obstakels zijn die schaduw werpen, zoals gebouwen of hoge bomen.

Luchtcirculatie

Als je dan toch bezig bent om je tuin te onderzoeken, let je best ook op de luchtcirculatie of de wind. Een goede circulatie is nodig om ziektes en schimmels tegen te gaan, maar kies niet de meest tochtige plek op je perceel. Ons doel met plukbloemen is om lange stelen te kweken die geschikt zijn voor boeketten, maar die zijn natuurlijk gevoeliger aan wind. Verder in het boek leer ik je hoe je al die bloeiers kan ondersteunen.

Bodemtype

Naast zonlicht en wind is de grondsoort een belangrijke factor bij het aanleggen en onderhouden van je pluktuin. De bodem is wat ze is en het is aan ons (pluk)tuiniers om daarop in te spelen. Zie de grond in jouw tuin niet als de vijand, maar als het canvas waarop je mag werken. Dat is meteen het goede nieuws: je kan elk bodemtype verrijken en een beetje meer afstemmen op wat je planten nodig hebben.

Welk bodemtype heb jij en wat betekent dat voor je pluktuin?

Je kan een bodemtest laten doen of een doe-het-zelfkit kopen, maar begin al eens met je bodem te bestuderen. Dat zet je in de meeste gevallen al een eind op weg. Pak een handje aarde vast en kijk hoe die eruit ziet.

→ **Valt de aarde los door je vingers of verkrumelt die meteen?**

Dan is de kans groot dat er veel zand in de bodem zit. **Zandgrond** houdt regenwater niet zo goed vast en voedsel vloeit snel weg. Je kan zandgrond verrijken door een dikke laag compost over de grond te verspreiden in het voorjaar en daarna nog eens in het najaar. Heeft zandgrond enkel nadelen? Nee, want dat bodemtype warmt sneller op waardoor je iets vroeger kan beginnen tuinieren in de lente.

→ **Voelt de aarde stevig aan zonder kneedbaar te zijn?**

Dan zit je bodemtype ergens tussen **zandleem en leem**. Dat type is als tuinier eigenlijk het meest dankbare om mee te starten. Water wordt goed opgehouden: het vloeit niet weg zoals bij zand, maar wordt ook geen zompige boel zoals bij klei. Voedingsstoffen worden goed vastgehouden en je kan de grond vlot bewerken. Toch is ook leemgrond blij met

een stevige compostlaag elk jaar: het maakt de aarde luchtiger en verrijkt het bodemleven.

→ **Is de aarde kneedbaar, zwaar en vochtig?**

Dan heb je te maken met **kleigrond**. Die houdt water goed vast (soms een beetje te goed) en is rijk aan voedingsstoffen. Dat maakt de grond erg zwaar, dus je hebt een stevige klus voor de boeg om die te bewerken. Ik hoor soms mensen die kleigrond zien als een *no go* om op te tuinieren. Niks dat een beetje compost niet kan verhelpen, zeg ik daarop. En wat zand in dit geval. Akkoord: kleigrond warmt niet gemakkelijk op en is stug in de omgang. Niet elke plukbloem heeft het naar haar zin in zo'n stevige omgeving, maar door rijnzand en compost toe te voegen, maak je dat geheel al een stuk luchtiger. Het grote voordeel aan compost is bovendien dat je niet als een gek moet staan spitten: de diertjes en organismen in de bodem vermengen die vanzelf met de bodem eronder. Weet vooral dat dit geen *quick fix* is, maar dat het jaren duurt voor je grond echt beter bewerkbaar wordt. Maar het loont, en dat is het belangrijkste!

Kan je pluktuinieren op een zonnig terras of balkon?

Zeker, al zijn er een paar kanttekeningen te maken bij pluktuinieren in pot. De aarde in bloempotten droogt sneller uit dan vollegrond doet, dus je moet het ervoor over hebben om dagelijks water te geven. Daarnaast hebben bloeiende planten voedsel nodig en moet je na verloop van tijd een beetje mest toevoegen aan je potten. Potgrond bevat voedingsstoffen, maar door het ontbreken van bodemleven in zo'n pot, kan die aarde zichzelf niet verrijken en is het voedsel na verloop van tijd opgebruikt. Met genoeg water en extra bemesting is het perfect mogelijk om de meeste plukbloemen te kweken in potten: voorjaarsbollen, dahlia's, zonnebloemen, Cosmos, zinnia's, noem maar op. Een tip: kijk vooraf op het zaadzakje hoe groot een soort wordt. Er zijn zonnebloemen die klein blijven en in struikvorm groeien tegenover soorten die plots pijlsnel de hoogte in gaan en niet genoeg hebben aan het bloempotje dat in de lente nog geschikt leek. Ook dahlia's of cosmea bijvoorbeeld bestaan in veel varianten en hoogtes, dus maak de afweging hoe ver je kan gaan op je terras of balkon.

Is compost echt nodig?

Ja! Compost moet vanaf nu je beste vriend worden. Het helpt elk bodemtype verbeteren en dankt daaraan de bijnaam het zwarte goud. Het is een goed idee om twee keer per jaar een grote hoeveelheid compost te bestellen – veel tuincentra leveren van die *big bags* aan je voordeur – en vervolgens over je hele tuin te verspreiden. Borders, moestuinen, pluktuinen, de bodem in de kas: elk stukje blote aarde heeft baat bij een deken van compost. In het voorjaar helpt die laag dan ook nog eens om opkomend onkruid tegen te gaan, doordat het die kiemende zaden afsluit van het zonlicht. In het hoofdstuk over hoe je je pluktuin onderhoudt, kom ik nog terug op compost.

Bloemen kiezen

Dit vind ik veruit het leukste aan een pluktuin aanleggen: de fase waarin alles nog mogelijk is en je bloemen mag kiezen. Ga je dit jaar voor fel of pastel? Of zoek je elk jaar andere soorten binnen je ene lievelingskleur? Dat is helemaal aan jou. Nu kan je volop bepalen welke boeketten je binnenkort zal oogsten: dromerig of gedurfd, romantisch of wild, strak of natuurlijk.

Wat is een plukbloem?

Plukbloemen komen in alle vormen en varianten, maar een goede plukbloem heeft twee belangrijke eigenschappen. Lange stelen zijn nodig om een mooi boeket te kunnen samenstellen. En daarna wil je natuurlijk dat de bloem het een tijdje uithoudt in de vaas. Die criteria bepalen of een bloem geschikt is om te oogsten of toch beter in de border blijft staan.

De bloeitijden van plukbloemen zijn verschillend, dus een boeket in de vroege zomer zal er helemaal anders uitzien dan een boeket in september. Er zijn plukbloemen die blijven terugkomen zoals dahlia's, zinnia en cosmos en er zijn er die het bij één keer houden, zoals bepaalde zonnebloemen, gipskruid of zomerviolier. Er zijn ook vaste planten of heesters die je in boeketten kan verwerken. Als je een beetje slim plant, kan je een jaar rond genieten van boeketjes uit de tuin.

Soorten plukbloemen

Veel mensen denken bij plukbloemen meteen aan eenjarige soorten zoals Zinnia, Lathyrus of Cosmos, maar er zijn nog zoveel meer waardevolle planten om in je pluktuin te hebben.

EENJARIGEN

Eenjarige bloemen groeien snel en daarom vind ik ze erg dankbaar in de pluktuin. Ze ontkiemen, bloeien en vormen zaad binnen één groeiseizoen en sterven daarna af. Het vraagt wat werk om ze elk jaar opnieuw te zaaien, maar dat heeft als voordeel dat je telkens een heel nieuwe selectie aan plukbloemen kan kweken. En als je zoals ik nogal overmoedig bent tijdens het zaaien, kan je met de overtollige plantjes moeiteloos de vrije plekjes opvullen in de borders. Meer bloemenplezier doorheen de tuin!

TWEEJARIGEN

Tweejarige planten kiemen en ontwikkelen hun blad in het eerste jaar, overwinteren en bloeien pas in het tweede jaar. Je hebt er dus een beetje geduld voor nodig. Daarna sterven ze meestal af, maar sommige soorten – zoals vingerhoedskruid of akelei – zaaien zichzelf uit, waardoor je ze elk seizoen ziet terugkeren.

BOEKETVULLERS

Geef volume aan je boeket met een paar goed-gekozen vullers. Schermbloemen zoals Ammi majus of Daucus dara zijn typische voorbeelden, maar heb je al eens gedacht aan bronzen venkel, frambozentakken of decoratieve zaadhoofden van uitgebloeide bloemen?

VASTE PLANTEN

Vaste planten bloeien elk jaar opnieuw en vormen een stabiele basis in de pluktuin. Ze zijn meestal steviger dan eenjarigen en dat is handig voor de structuur van je boeket. Siergrassen zijn bijvoorbeeld een echte aanwinst voor je pluktuin: ze voegen textuur en beweging toe en blijven vaak mooi tot in de herfst.

BOLLEN EN KNOLLEN

Voorjaarsbollen zoals tulpen en narcissen zijn geweldig om al vanaf het vroege voorjaar boeketten in huis te hebben. Daarnaast zijn er ook zomerknollen, zoals dahlia's of gladiolen, die dan weer voor vuurwerk zorgen later op het seizoen. Ze vragen een heel eigen manier van kweken, maar zijn volgens mij onmisbaar in de pluktuin.

STRIUKEN EN HEESTERS

Struiken en heesters bieden een vaste structuur in de tuin én zijn de perfecte aanvulling voor je boeketten. Seringen bijvoorbeeld vullen het hele huis met hun bijzondere geur, maar ook de bonte takken van een kornoelje kunnen een verrassende twist geven in de vaas.

ROZEN

Wat kan ik zeggen over rozen behalve dat ze absoluut geweldig zijn? Je vindt ze in zoveel soorten en maten, van wild geurend tot subtiel en elegant. Doorbloeiende rozen zijn in het bijzonder interessant om de plukperiode in je tuin te verlengen.

KLIMMERS

Klimplanten nemen weinig ruimte in beslag en leveren prachtige bloemen. Ze zijn perfect als sierlijke toevoeging in boeketten.

BOMEN

Bomen geven structuur aan de tuin en zijn een waardevolle bron van snijgroen en bloesemtakken. Voorjaarsbloeiers zoals kersenbloesem of magnolia zijn prachtig in boeketten, maar ook de takken van de eucalyptus of berk geven een speels resultaat.

Verder in dit boek geef ik uitgebreide voorbeelden per soort, ingedeeld per seizoen.

Welke plukbloemen kies je?

Voor beginnende pluktuiniers kan het aanbod aan plukbloemen overweldigend zijn. Je moet het hele proces van (voor)zaaien, planten, verzorgen en onderhouden onder de knie krijgen. Hou het daarom simpel in het begin. Kies een paar goede variëteiten uit en focus je daarop in dat eerste jaar. Het volgende seizoen heb je alweer een heleboel extra kennis en kan je je pluktuin uitbreiden. Al moet ik toegeven dat ik op dat vlak zelf niet de beste leerling uit de klas ben en meestal te veel zaadjes of planten koop. Gelukkig komt het altijd goed en vind je voor elk plantje wel ergens nog een plaatsje in de tuin. Mislukkingen horen er trouwens ook bij en zijn de beste leerschool om het volgend seizoen anders te proberen.

Welke plukbloemen kies je voor je pluktuin? Wel, die keuze is eigenlijk volledig aan jou. Laat je leiden door je eigen smaak en gevoel. Hou je van uitbundige kleuren of ligt pastel je beter? Wil je graag alles in het wit, geel of paars? Ik kies voor alle vaste plukplanten, zoals rozen, heesters of bomen, voluit voor mijn favorieten en gebruik eenjarigen om mee te variëren.

Hou in je achterhoofd dat de bedoeling van een pluktuin is om boeketten samen te stellen. Dit zijn een paar tips wanneer je je selectie maakt.

- Je wil de periode waarin je boeketten kan maken liefst zo lang mogelijk maken, dus selecteer plukbloemen met verschillende **bloeiperiodes**.
- Je wil **kleuren** die goed bij elkaar (en bij jou) passen, of dat nu *all time winners* zijn zoals wit met roze of eerder verrassende boeketjes met een gedurfde streep oker of fuchsia erin.
- Je wil **vormen** die verschillen. Hoewel een boeket met gelijkaardige dahlia's prachtig kan zijn, is het nog zo leuk om in je pluktuin te kunnen kiezen uit veel vormen en texturen. Een grote statement zonnebloem combineren met een kleinere zinnia of wat wolkerig gipskruid maakt een boeket des te interessant.

LEES HET ZAADZAKJE

De grootste frustratie in het zaaiproces is wanneer een zaadje niet ontkiemt. Dat kan allerlei oorzaken hebben, maar begin met de basics en lees de informatie op het zaadzakje. Echt waar, dat is zo vanzelfsprekend dat veel mensen die stap overslaan. Nochtans heeft elk zaadje andere noden om te kunnen kiemen. De ene soort vereist een koudeperiode, terwijl de andere baat heeft bij warmte om te ontkiemen. Sommige zaden hebben zonlicht nodig, andere absolute duisternis.

Een goed zaadzakje vertelt je een aantal cruciale factoren:

- Vanaf wanneer mag je voorzaaien / zaaien?
- Gaat het om lichtkiemers, donker- of koudekiemers?
- Hoe ver moet je de plantjes uit elkaar zaaien of planten?
- Hoe groot wordt de volwassen plant?
- Wanneer mag je de oogst verwachten?

LEES HET PLANTENLABEL

Net zoals bloemenzaad een eigen handleiding heeft, komen ook planten in pot met een eigen infolabel. Of het nu gaat over klimmers, heesters of bomen: zorg dat je bij het selecteren van je planten alle kenmerken in overweging neemt.

- Welke groeiomstandigheden wil de plant? Zon, halfschaduw of schaduw? Veel of weinig water?
- Hoe groot wordt de plant of boom?
- Wanneer bloeit ze?
- Wanneer moet je je snoeischaar bovenhalen?

Angelo's favoriete eenjarigen voor elke pluktuin

Voor wie écht niet weet waar te beginnen, geef ik je mijn zes favoriete eenjarige plukbloemen die een perfecte basis zijn om van te starten.

COSMEA

Een dankbare plukbloem die blijft geven als je de dode bloemhoofden wegnipt. Haar slanke stelen en frêle bloemen vormen meestal een mooi contrast met de meer stevige plukbloemen.

DAHLIA

Mijn absolute favoriet uit de pluktuin is de dahlia. Ze bestaat in veel kleuren en vormen – van open bloemen tot balletjes en pompons – en is dankbaar in elk boeket.

HELIANTHUS

Een zonnebloem staat al mooi in de tuin en geeft daarna nog dat tikkeltje extra aan elk boeket. Er bestaan veel mooie varianten op de klassieke gele versie: van wit tot puntig tot zachtroze of bordeaux.

LATHYRUS

Verderop in dit boek steek ik nog een hele lofzang af over reukerwtjes of Lathyrus, dus die mag niet ontbreken in je pluktuin. Ze ruiken heerlijk, ze zien er geweldig uit, ze trekken bijzondere bijen aan, ze blijven lang op vaas. Moet ik nog meer zeggen?

LIMONIUM

Deze ouderwetse plukbloem is helemaal terug van weggeweest. Je vindt ze in het blauw, paars, wit of pastel en ze laat zich ook nog eens perfect drogen. Een leuke extra voor een bloem die het ook op vaas al erg goed doet.

ZINNIA

Zinnia's zijn dappere bloeiers: ze brengen zoveel kleur en blijven bloemen produceren tot ver in de herfst. Roze, geel, rood of zelfs groen: noem een kleur en er bestaat wel een zinnia. Met hun stevige stelen blijven ze lang mooi in een boeket.

FOTO'S RECHTS

Cosmos bipinnatus
'Apricotta',
Dahlia 'La Belle Epoque',
Helianthus annuus 'Astra
Rose Cream',
Antirrhinum majus 'Madame
Butterfly Cherry Bronze',
Limonium sinatum 'Qis
Apricot',
Zinnia elegans 'Lemon
Peach'

Plan je pluktuin

Om met een pluktuin te beginnen, heb je niet gigantisch veel grond nodig. Een vrij stukje land is handig, maar je kan evengoed in bestaande borders werken, in een verhoogde bak of in potten. Je kan je pluktuin indelen als een gestructureerd plot dat dient om te oogsten of je kan dat stukje tuin zien als een levend boeket en de plukbloemen meer door elkaar planten. In het eerste geval zaai of plant je de soorten in nette rijtjes in rechte bedden en heb je een goed overzicht van je aanbod. In het tweede geval werk je meer op gevoel en geniet je tijdens de groei in de tuin ook al van een gevarieerd uitzicht. Welke manier je ook kiest, het is handig om dat te bepalen voor je zaden en planten in de grond begint te steken.

Teken je plot

Beginnen doen we bij het begin, namelijk door te zeggen dat ik zelf niet de man ben van de cijfertjes en de tabellen. Laat je dus niet afschrikken door dit hoofdstuk. We gaan het plan tekenen van je pluktuin: niet om tot op de kruimel juist te zijn, wel om toch een beetje te kunnen inschatten waaraan je begint. Excel is niet mijn beste vriend, potlood en papier zijn dat wel. Ik vind het erg gezellig om op een gure winteravond aan tafel te zitten en plannen te maken. Geef mij een lat, een blad ruitjespapier, een potlood en een gum en ik ben vertrokken. Als jij liever digitaal werkt, of voor mijn part met wasco's aan de slag gaat: eigenlijk maakt dat niks uit. De bedoeling is om je ideeën op papier te krijgen, niet om een meesterwerk te tekenen.

JE PLUKTUIN TEKENEN, HOE BEGIN JE DAARAAN?

1. Pak de plannen erbij van je tuin of ga zelf opmeten buiten.
2. Teken de vorm van je pluktuin over op papier. Gebruik de juiste afmeting en teken ze op schaal. Afhankelijk van de oppervlakte kan je tekenen op schaal 1:50 en 1:100.
3. Begin met de hoofdvorm, bijvoorbeeld een rechthoek of vierkant, en verfijn die daarna verder. Zijn er rondingen of organische vormen? Teken die zo goed mogelijk na.
4. Voorzie je meerdere stukjes pluktuin verspreid door de tuin? Teken dan eerst het grotere geheel van je tuin en zet de verschillende 'pluktuinplotjes' daarop. Als ze andere omstandigheden hebben qua zonlicht of luchtcirculatie, kan je dat eventueel aanduiden op je plan.
5. Denk tot slot aan belangrijke details die van invloed kunnen zijn. Staat er een tuinhuis naast je pluktuin of loopt er een paadje dwars door het plot? Zet dat er allemaal op.

Op schaal tekenen

Wie net als ik geen wiskundig brein heeft, voelt het waarschijnlijk al knetteren als ik begin over 'tekenen op schaal'. Nochtans is dat niet zo moeilijk.

De meest gebruikte schalen om te tekenen zijn 1:100 of 1:50.

SCHAAL 1:100

1 centimeter op je blad is 100 centimeter (of 1 meter) in werkelijkheid.

Die verdeling gebruik ik meestal om grotere tuinen te tekenen.

SCHAAL 1:50

1 centimeter op je blad is 50 centimeter (of een halve meter) in werkelijkheid.

Die verdeling is handig als je tuin of plot niet zo groot is, want dan zoom je als het ware een beetje in op je blad en kan je meer details tekenen.

Maak een beplantingsplan

‘Angelo, moet ik nu *nog* een plan maken?’ Reken maar van yes! Nu je de plattegrond van je pluktuin getekend hebt, is het handig om te bepalen waar je welke planten gaat zetten. Vergelijk het met het moment waarop je woonkamer net gestuct en geverfd is en je de zetels, stoelen en gordijnen mag kiezen. De leukste fase, toch?

PUZZELEN MET FOTO’S

Als ik een beplantingsplan maak, werk ik het liefst met foto’s. In het vorige hoofdstuk hebben we de soorten plukbloemen verkend en heb je min of meer een idee gekregen van wat je in je pluktuin wil. Zoek online de variaties op die je mooi vindt en druk fotootjes af. Het is erg handig als je er meteen de hoogte bij noteert van de volwassen planten en de bloeiperiode. Ik knip al die fotootjes vervolgens uit en begin dan te puzzelen op mijn plattegrond.

Het voordeel van die methode is dat je kan experimenteren met combinaties, zonder dat je al met bloempotjes moet zeulen. Die visuele manier van werken geeft je vooraf een indruk van hoe het geheel eruit zal zien en je kan nog alle kanten uit. Wil je een pittig kleurtje toevoegen of blijkt die ene tulp toch niet meer zo’n goed idee? Je kan in deze oefening volop soorten toevoegen of weglaten.

VERSCHILLENDE HOOGTES

Er zijn al veel theorieën geschreven over hoe je planten moet combineren in de tuin. Uiteraard is het niet handig om de lage bloeiers helemaal achteraan in de border te planten of ze in het midden van je pluktuinbed te zetten waar je er nog moeilijk bij kan of waar het zonlicht ontbreekt om ze goed te laten groeien. Toch wil ik even een lans breken om het allemaal een beetje losser te laten hangen. Rijtjes plukbloemen zijn handig, zeker, maar ik benader mijn pluktuin het liefst als een groeiend boeket. Ik schik mijn plantjes op het plot zoals ik de bloemstelen schik in mijn boeket. En aangezien ik mijn boeketten het liefst wat wilder zie, ga ik ook zo te werk in de pluktuin. Durf hogere planten eens wat meer vooraan te zetten en verwonder je over dat effect tijdens de bloei.

DE BLOEIBOOG

De grote *truc spéciale* in een pluktuin is om je bloeihoogte zo lang mogelijk te maken. Dat is de periode waarbinnen je bloeiende planten hebt staan. Als je de soorten slim combineert en ervoor zorgt dat ze afwisselend bloeien, kan je quasi het hele jaar door bloemen plukken in je eigen tuin. En dat is meteen een goed idee voor de bestuivers, die op elk moment voedsel nodig hebben.

Kies een goede variatie aan vaste planten en combineer die met heesters, bomen, eenjarigen, voorjaarsbollen of zomerknollen. Als je enkel eenjarige plant in je pluktuin, zit je vooral met bloemen van mei tot pakweg september. Voeg daar tulpen of narcissen aan toe en je vervroegt het plukplezier al naar maart. Met helleborus of hazelaar in de tuin trek je de hoog open vanaf februari. Vlak daarna volgt de viburnum met zijn geweldige geur. Trek je bloeiperiode vervolgens door tot voorbij de zomer met dahlia's en zinnia, zonnehoeft of herfstaster, duizendknoop en herfstanemoon. Denk ook aan bessen, klimmers, kruiden of heesters als je bezig bent met je beplantingsplan.

Kijk dus zeker naar de bloeimaanden van alle soorten die je uitgekozen hebt. Merk je dat er te weinig voorjaarsbloeiende soorten in je selectie zitten, kies dan specifiek op dat kenmerk nog wat plukbloemen bij. Blijkt uit je verzameling dat je tegen de herfst maar één bloeiende soort meer hebt en is dat te weinig om nog boeketten te kunnen maken? Kies dan nog enkele plukbloemen bij die in die periode een mooie aanvulling kunnen vormen.

Een pluktuin plannen, is spelen met bloemen en ideeën. Vul aan, laat weg, kies meer, elimineer. En trek je daar vervolgens niets meer van aan. Dat is bij mij toch geregeld het geval: ik bedenk vooraf een plan, maar dat wil niet zeggen dat alles vanaf dan in steen gebeiteld staat. Zie je in de winkel toch nog een soort die je er graag bij wil, laat je dan niet tegenhouden. Of plant je je zaailingen uiteindelijk toch nog op een andere manier dan dat ze op je beplantingsplan staan: geef jezelf die flexibiliteit. Het gaat erom dat je de denkoefening maakt en die gebruikt als een weloverwogen basis om verder mee aan de slag te gaan.

Ik heb weinig plaats voor een pluktuin. Hoe kan ik er toch het meeste uithalen?

Plukbloemen kan je perfect kweken in potten, dus ook als je enkel een terras of balkon hebt, is een pluktuin mogelijk. Kies voor soorten die lang bloeien en meerdere bloemen per plant produceren. Zinnia of Cosmos zijn echte winnaars op dat vlak. Net zoals ik mijn plukbloemen in vollegrond combineer als een boeket, kan je dat ook doen in potten. Maak leuke combinaties die op je terras ook al mooi zijn en durf de planten dicht genoeg bij elkaar te zetten. Je kan ook in de hoogte werken met klimplanten. Lathyrus bijvoorbeeld kan je gemakkelijk in een pot zetten. Zet er drie bamboestokken in die je bovenaan samenknoot, geef genoeg water en voeding en je zal evengoed kunnen genieten van de geweldige geur die de reukerwten verspreiden. Bij kleine pluktuinen is het extra belangrijk om vooraf goed te plannen en je ruimte zo optimaal mogelijk in te delen.

Kan ik elk jaar hetzelfde plan gebruiken voor de pluktuin?

Dat beslis je zelf. Ik ben iemand die houdt van verandering en experiment, maar misschien blijf jij liever bij hetzelfde basisplan dat je steeds verder optimaliseert. Een tuinschrijftje is erg handig om aantekeningen bij te houden voor het volgende seizoen. Deden de leeuwenbekjes het niet goed? Was je blij verrast over de Limonium die loco ging vorig jaar? Schrijf dat ergens op, zodat je er rekening mee kan houden bij je nieuwe plannen. Sommige soorten wil je nog eens opnieuw proberen op een andere manier, andere vielen misschien wat tegen of wil je net blijven herhalen. Elke pluktuinier heeft na verloop van tijd z'n favorietjes. En soms zijn er ook soorten die gewoonweg niet goed lukken in jouw tuin.